

Nr 359.

Av herr **Wedén m. fl.**, i anledning av *Kungl. Maj:ts proposition, nr 172, angående subventionering av införseln av vissa varor m. m.*

Kungl. Maj:t hemställer i proposition nr 172, att riksdagen måtte för budgetåret 1949/50 anvisa som reservationsanslag dels 20 miljoner kronor till subventionering av införsel av bomull och hudar, dels 25 miljoner kronor till subventionering av hushållens bränslekostnader. I motiveringen erinrar departementschefen inledningsvis om statsmakternas från början, hösten 1946, intagna principiella ståndpunkt, att då det här vore fråga om prisstegringar på utlandsmarknaderna av övergående natur, borde subventionering få företagas för att på så sätt hindra överförandet av dessa prisstegringar till den svenska marknaden. När sedermera, våren 1948, förväntningarna om prissänkningar utomlands icke visade sig ha infriats, erinrar departementschefen vidare, beslöt riksdagen ändå bifalla Kungl. Maj:ts dåvarande framställning om fortsatt subventionering. Härtill föranleddes riksdagen, anför statsrådet, därav att man ansåg fortsatta subventionsåtgärder erforderliga för genomförandet av den prisstabilisering, som utgjorde förutsättningen för vissa löneöverenskommelser.

Om förhållandena i dagens läge skriver departementschefen, att »utsikterna till nedgång i priserna synas för närvarande mera sannolika än när frågan om importsubventioneringen behandlades föregående år» och att »sålunda skälen för ett fortsattande av subventionsåtgärderna ännu någon tid (kunna) sägas vara starkare än för ett år sedan».

Avgörande för departementschefen är emellertid inte utsikterna beträffande den framtida prisutvecklingen utomlands utan önskemålet att medelst importsubventioner bidra till den stabilisering av priserna, som är förutsättning för lönestabiliseringen. Departementschefen finner det därför utslutet, »att man i nuvarande läge skulle kunna acceptera den relativt betydande stegring av levnadskostnaderna, som bleve följden av ett slopande av importsubventionerna». Departementschefen erinrar i detta sammanhang om de träffade löneöverenskommelserna.

I anledning härav vilja vi erinra om de principiella vådorna av en subventionspolitik, vilka äro alltför väl kända för att här närmare behöva utvecklas och som finnas belysta i reservation nr 1 till statsutskottets utlåtande nr 300 år 1946. Härav följer, att man inte kan, som departementschefen gör, allenast fästa vikt vid det i och för sig önskvärda att hålla priserna inom landet nere.

I dagens läge måste emellertid stor hänsyn tagas till de på olika områden träffade överenskommelserna om prolongering av gällande löneavtal. En stegring av levnadskostnaderna bör under förevarande omständigheter i möjligaste mån undvikas. Under rådande fastlåsta förhållanden är det av stor betydelse, att de här berörda subventionerna utgå intill tidpunkten för löneavtalens utgång, d. v. s. till årsskiftet 1949/50. Från och med denna tidpunkt kunna, därest inga nya omständigheter tillkomma, enligt vår mening subventionerna avskaffas. Under tiden böra i anslutning härtill de tekniska och andra åtgärder, som subventionernas avskaffande förutsätta och medföra, förberedas.

För vår sålunda intagna ståndpunkt tala även de rådande utsikterna till fallande priser på flertalet internationella marknader. En omsvängning synes, såsom departementschefen påpekar, ha ägt rum. Ett avskaffande av subventionerna vid årsskiftet kan därför väntas få betydligt mindre verkan på prisnivån än i dagens läge. Härtill kommer att en minskning av statens utgifter har en tendens att förbättra balansen i samhällsekonomin och sålunda försvaga de inflationsdrivande krafterna.

Om ifrågavarande subventioner endast utgå under halva budgetåret, kunna de av Kungl. Maj:t föreslagna beloppen minskas till hälften. Vi föreslå därför, med slutlig hänvisning till det allmänt omfattade önskemålet att i nuvarande läge begränsa de statliga utgifterna och med hänvisning till det ovan anförda,

att riksdagen måtte med ändring av de i proposition nr 172 framlagda förslagen besluta avskaffa de i nämnda proposition berörda subventionerna från och med den 1 januari 1950 samt å riksstaten för budgetåret 1949/50 under tolfte huvudtiteln anvisa

a) till Subventionering av införseln av vissa varor ett reservationsanslag av 10 000 000 kronor;

b) till Subventionering av hushållens bränslekostnader ett reservationsanslag av 12 500 000 kronor.

Stockholm den 2 april 1949.

Sven Wedén.

Bertil Ohlin.

Yngve Häckner.

Ragnar Huss.

Ingrid Gärde Widemar.